

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 17.

V Mariboru, dne 27. aprila 1899.

Tečaj XXXIII.

Zakaj in kako se nam je treba zadružiti?

Uvod. V predzadnjem «Gosp.» je napisal vrli g. Ivan Kač nekako potolažilo trgovcem zatrjujoč, da kmetiške zadruga, nikedar, nikoli, nikoder nemajo in ne smejo imeti namena, kupčevati z živili in drugo drobnino, da torej ne morejo in ne mislijo in ne smejo nikoli, nikjer škoditi niti naravnost, niti ovinkoma trgovcem. S tem zadnjim mnenjem se prav od srca soglašam tudi jaz; niti kmetiške zadruga niti nobene druge zadružbe (organizacije) ne namerjajo biti v kvaro komurkoli; kvare ne namerjajo nikomur, ampak hočejo samo korist sebi in svojim. Rešiti se trudijo kmeta, obrtnika in delavca; in to se mora zgoditi, če bi prav imel pri tem kdorkoli slučajno kako škodo — in če prav bi bil morebiti ta slučajno oškodovani kak trgovec. Mi moramo skrbeti v prve vrsti, da se ohranijo naši nižji sloji in s tem narod naš. Če to izgubimo, je nam izgubljeno vse, a če to utrdimo in vzboljšamo, ostane nam kmet in obrtnik in delavec trden in odločen in naroden. In to se mora zgoditi — brez ozira na morebitne posamezne žrtve. Zato se ne morem skladati s prvim mnenjem g. J. Kača. Vem, da mnogokateremu, kateri ne pregleda sedanjega socijalnega stanja in gibanja, ne bode vse to ljubo; toda jaz imam navado, da rečem ledu led, a medu med, da govorim jasno in glasno, odkrito in očitno, zlasti če se gre za blaginjo ali pogubo milega nam naroda. Torej:

1) Vsaka kmetiška zadruga imej v svojih pravilih tudi odstavke, da sme svojim udom prodajati tudi navadne trgovske reči. Govoreč o namenu, napiši na pr. tako-le: «Zadruga ima namen, izboljšati razmere svojih udov v npravnem in gmotnem oziru s tem a) da oskrbuje svojim udom kolikor mogoče cenó gospodarske in gospodinjske potrebščine vsake vrste, zlasti živino, krmo, umetelni gnoj, semenje, kmečke stroje, oblačilno blago, živila, pijačo itd.; b) da skupno prodaja itd. Ta točka mora biti v pravilih, sicer so nepopolna. Če je katere že ustanovljena zadruga nema, prisvoji si jo čim prej tem bolj! Oskrbeti se je treba za vse slučaje že naprej.

2) Nikjer na kmetih naj se ne snujejo nakupna društva. (Jaz imenujem nakupno društvo to, kar se zove navadno konsumno društvo; to ime nam je namreč tuje, drugega boljšega pa ne bi vedel kakor je nakupno društvo ali krajše morda: nakupstvo, zato ker je njegov glavni namen, ceno za svoje ude nakupovati. Dr. Krek, vprašan o tej besedi, je bil iste misli kakor jaz.) Na kmetih naj se ustanovi v vsakej večji občini kmetiško društvo ali kmetstvena zadruga (oboje pomenja isto), pa z onim pristavkom, ki sem ga gori napisal. Potem ima delovanje prosto na vse strani — delokrog neomejen.

3) Za delavsko ljudstvo se pa naj osnavljajo nakupna društva (konsumna društva), kjer to kaže korist ali celo potreba.

4) Nikar naj se radi tega ne vzburjajo trgovci. Bilo bi to a) brezuspešno: zadruževanje se je začelo in tega gibanja ne ustavi nikdo več b) neumno: škodovali bi sami sebi, ker

bi ljud ogorčili zoper sebe; c) kvarljivo, če bi se res tudi moglo zaprečiti: brez zadružnosti naši nižji sloji v nepredolgem času poginejo in z njimi bi bil zatrt in uničen tudi naš narod. To je jasno vsakemu, kdor gleda in misli. Vendar se pa niti trgovcem ni treba bati zadruževanja; zakaj?

5) Nakupna društva naj se zasnávájo pametno: ne povsod, nego samo, kjer je prav in potrebno; in kmetiške zadruga naj se bavijo in se bodo bavile s prodajanjem navadnih potrebščin tudi samo razumno: kjer in kolikor zahtevajo razmere. Trgovci bodo poleg tega še vedno lahko shajali, če bodo pošteni in pametni. Tudi se bodo to zadružno gibanje razvijalo polagoma; sedanje trgovce — če bodo pametni in ne bodo z ustanavljanjem razsrdili ljudstva, kar bi bilo seveda v njih gotovo pogubo — sedanje trgovce pač to ne bode prehudo zadelo; če se bodo pa videlo, da jih ni toliko treba, bode pa njih naraščaj manjši: oprijeli se bodo ljudje rajši drugih, proizvodljivih stanov, kar bode, če se stvari tako razvijajo, vsem v korist in nikomur ne v kvaro.

S temi mojimi mislimi se strinjajo tudi prav mnogi neduhovniki, s katerimi sem se razgovarjal, ker razvidajo, da je to silno potrebno pri nas na Štajarskem v narodnem oziru; zakaj to je jedino orožje, s katerim se bodemo otrsli narodnih nasprotnikov, katere mi živimo in bogatimo, oni pa nas zato zaslužnjujejo politično in narodno. Nič menj koristno je pa to v gospodarskem oziru tam, kjer je kak nepošten trgovec, ki prodaja slabovredno blago in predrago.

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

11. Slovo od Afrike; prihod v sveto deželo; dva svetopisemska dogodka v Jafi in nevarno izkrcanje.

Dobro uro pred polnočjo odplovili smo iz Port Sajda proti severo-zahodu na našem parniku «Urano», ki nas je tam nekaj dni čakal. Oh, kako prijetno je zdaj bilo dihati sveži morski zrak po sitni afrikanski vročini in se hladiti na ladijinem krovu, prek kterega vedno prijeten vetrič pihlja; še enkrat ozrli smo se nazaj proti razsvetljenemu mestu in proti temni Afriki, potem pa srečno! in sicer najbrž na večno, ker ni verjetno, da bi mi se še kedaj prilika ponujala, drugokrat obiskati staroslavni Egipt.

Dasi smo bili vsled dolge vožnje po železnici zelo vturjeni in spehani, vendar nismo to noč skorej nič spali, ker navžiti smo se hoteli dobre morske sape in pa misel, da bomo čez nekaj ur že gledali sv. deželo, nam ni dala miru; pozno v noč smo ostali na krovu in veselo popevali in živahno kramljali; pravili smo si drug drugemu, da nas že od

mladih nog sem navdaja srčna želja, videti tiste sv. kraje, v kterih se je Zveličar naš narodil, kjer je živel in kjer je silovite smrti umrl. Že kot otroku so mi bila dobro znana mesta Betlehem, Nazaret in Jeruzalem, preden sem še sploh kakšno mesto na pr. Celje videl; v živi otroški domišljiji sem se pridružil betlehenskimi pastircem in smo šli Božje dete moliti; ali sem trkal na vrata sv. hišice v Nazaretu in popraševal, ali je ljubi Jezušek doma; ali pa sem hitel na hrib Morija v Jeruzalemu gledat v tempel, če so tam ministranti tudi tako lepo oblečeni kakor pri nas in pa: kakšen je le neki veliki duhovnik in kako se obnaša; pač srečna mladost, ki živo in lepo slika in sanja!

In zdaj? še nekaj ur in naše otroške sanje bodo se izpolnile: stopili bodemo na sv. deželo in obiskali tista mesta, kojih imena smo že od svoje mladosti poznali in jih z veliko spoštljivostjo sto in stokrat izgovarjali. Skorej se nam to neverjetno zdi in čudno da smo ravno mi tako srečni: mnogo je po svetu ljudi, ki bi bolj kakor jaz vredni bili hoditi po tej sv. zemlji, ktero je Kristus Bog posvetil s svojimi stopinjami; koliko jih je, ki bi z večjo pobožnostjo in ponižnostjo obiskali te sv. kraje; in gotovo veliko je duhovnikov, ki bi vse to, kar bi tam videli, bolje vporabili v svojo korist in v prid svojih

vernih; zato, zahvaljujem Te večni Bog za to posebno milost!

Neka podoba v zgodbah sv. pisma mi je že v mladih letih posebno vgajala, dasi je nikakor nisem razumel; namreč tista čudna prikazen o čistih in nečistih živalih, koje je sv. Peter gledal v mestu Jope (dandanes Jafa) na plani hišini strehi Simeona strojarja ali krznarja. Pa čuden slučaj: ravno tisti dan, ko smo se v Jafu pripeljali, imeli smo mi duhovniki v svojih dnevnikih molitvah (ali v brevirju) za berilo odkazano to zgodbo o Petrovi prikazni; zato bo menda najbolje, da Vam jo popišem z besedami sv. pisma. V Djanju apost. 10, 9—16 beremo: «Drugi dan pa, . . . je Peter šel vrh hiše, da bi molil, okoli šeste ure. In ko je bil lačen, je hotel jesti. Ko so mu pa pripravljali, se je bil zamaknil; in je videl odprto nebo, in doli priti nekako posodo, kakor velik prt, ki se je za četverve vogle spuščal z neba na zemljo, v kterem so bile vse čveteronogate in lažeče živali zemlje in ptice neba. In prišel je glas do njega. «Vstani Peter! zakolji in jej.» Peter pa je rekel: «Tega ne, Gospod! ker nisem še nikoli nič nagnjusnega in nečistega jedel». In glas mu zopet v drugič reče: «Kar je Bog očistil, ti nagnjusno ne imenuj.» To se je pa trikrat zgodilo; in zdajci je bila posoda nazaj vzeta v nebo. Hotel je Bog s to prikaznijo

Završujem uvod s temi mislimi;

I. Zadrúžba (organizacija) nam je nujno potrebna, a zadrúžujemo se previdno in razumno, oziraje se na različne razmere raznih krajev.

II. Posamične zadruge naj se spet mej soboj zadrúžijo in zvežejo. Kje bi bilo središče tej zavezi? Ali bi se naj združile štajarske mej soboj ali bi se zjedini s kranjskimi Slovenci? Jaz nasvetavam odločno, da se naj združijo vse kmetiške zadruge na Slovenskem skupno v jedno samo nadzadrugo s sedežem v Ljubljani; to predlagam zato: 1) ker je to za narodnost našo bolje — imeli bi s tem nekako gospodarski združeno Slovenijo; tudi bi nas, če se ustanové prisilne zadruge, ne mogli potem z lepa več vezati in kovati z gorenještajarskimi zadrugami v skupno štajarsko zadrugo, ki bi bila našej narodnosti v veliko zgubo. 2) ker so na Kranjskem v zadrúžnosti že precej močni: imajo svojo «Gospodarsko zvezo,» in ta zveza ima že pripomočkov, a) da pomaga ustanovljati nove zadruge in to tudi z veseljem stori; b) ima moči in sredstev, da brani z njo zvezane zadruge, če jej oblastvo ali kdorkoli dela sitnosti, če jo «šikanirajo,» če pridejo tožbe in razne druge neprilike in spletke. S kratka: ona zastopa lahko svoje pridružene zadruge v vseh potrebnih rečeh. Tudi pri ustanavljanju: Če hočete kje zasnovati kmetiško zadrugo, pišite kar «Gospodarski zvezi» v Ljubljano; ona Vam dopošlje pravila, pošlje Vam vse potrebne knjige in Vam dá tudi navodilo za knjigovodbo. J. M. Kržišnik.

Deželni zbor.

Gradec, 19. aprila.

V seji 15. aprila se je pritoževal poslanec Wagner, nemške konservativne stranke, nad počenjanjem liberalne večine deželnega zbora, ki ni hotela poslanca Hagenhoferja izvoliti v narodno-gospodarski odsek. Tako počenjanje se sodi samo po sebi. Predlagal pa je, naj bodo seje gospodarskega odseka, ki ima poročati o vstanovitvi deželne hipotečne banke, javne. Ta predlog se je sprejel.

Poslanec Ornik se je pritoževal, da se vsled nove pogodbe z Ogrji godijo Štajarcem velike krivice. Do zdaj so Ogrji prinašali v naše kraje na prodaj svoje pridelke ter so potem kupovali tukaj razne stvari. To mora zdaj prenehati. Odurno ravna ogerski finančarji z ženami in dekleti ob preiskavi na meji. Predlaga, naj se vpelja carina na vse ogerske pridelke in naj se preštejejo vsi pridelki in vse blago, ki se prevaža iz Ogrske

k nam. Ta predlog se je izročil gospodarskemu odseku.

Dr. Dečko in tovariši predlagajo vstanovitev meščanske šole s slovenskim podučnim jezikom v Št. Juriju ob južni železnici. Isti poslanci interpelirajo vlado radi cestnih razmer pri Celji.

V seji 18. aprila je popisoval konservativni poslanec Hagenhofer propad kmetškega stanu ter predlagal, naj se mu pomaga s tem, da se podpirajo gospodarske zadruge. Naj se nastavi potovalni učitelj, ki bo ljudstvo v vstanovitvah teh zadrug podučeval in naj se v ta namen dovoli deželnemu odboru svota s 5000 gld. Predlog se je izročil deželno-kulturnemu odseku v presojo.

V seji 19. aprila sta vtmeľjevala poslanca Rokitsky in konservativce Wagner svoja zlo enaka predloga, naj se skrči 3letna služba pri vojaki na 2 leti in naj se vpelja razne ugodnosti pri vojaški službi.

Predlog dežel. odbora, da se postava o ribarstvu predloži deželno-kulturnemu odseku, se je sprejel.

Daljša debata se je pričela pri točki o podporah za ceste. Zastran ceste iz Luč v Solčavo je očital deželni kulturni odsek okraju Gornjigrad in občinama Luče in Solčava nemarnost, češ, da so zakrivali tako žalostni stan, v katerem se nahaja ravno zdaj ta cesta. Proti temu očitaniu se je uprl poslanec Žičkar ter na podlagi podatkov dokazal, da je ta cesta v slabem stanu le zavoljo tega, ker je bila slabo zidana. Zidal jo je pa nek Zoler iz deželnega železničnega urada. Posl. Žičkar zavrača toraj ta napad nemarnosti in trdi, da so nemarnost zakriville druge osebe, ne pa občine in okraj.

Gospod dr. Jurtela poroča o regulaciji Pesnice in Drave. Grof Lamberg o popravu potoka Kainach.

Slovanski jug.

Tudi nemški časniki so začeli pripoznavati, da avstrijska vlada popolnoma krivo presoja južnoavstrijske dežele. Opira se na italijanski in nemški narod, a slovanskega zatira. Kako nezanesljivi Avstrijci so Nemci, nam je znano. Nič boljši niso Italijani. Tržaški župan se je obrnil do predsednika italijanske zbornice ter ga prosil pomoči proti nameravanemu hrvatskem gimnaziju v Pazinu. Avstrijski župani se obračajo v Italijo! Tam iščejo pomoči! To bi vendar moralo vladi odpreti oči, da začne podpirati zveste slovanske južne narode.

Slovenci na Primorskem.

Na primorskem imajo tri deželne zbornice: istrske, tržaške in goriške. V vsakem zboru imajo Italijani večino ter jo tudi pridno izrabljajo. Za slovansko ljudstvo nočejo ničesar koristnega storiti in slovanske poslance večkrat prav pobalinsko surovo napadajo. Slovanski poslanci vsled tega ne obiskujejo na Primorskem nobenega zbora več. Sedaj bo vlada morala poseči vmes, kajti tega vendar ne bo trpela, da le Italijani odločujejo o občevajnih rečeh v onih deželah, kjer je večina slovanska, a so le krivični volilni redi omogočili italijanskim poslancem večino v različnih zborih.

Italijanski deželnovladni oddelek.

Na Tirolskem so Italijani istotako v manjšini kakor na Štajarskem Slovenci. Italijani zaradi tega zahtevajo za svoj del dežele posebno upravo. Nemci so se dolgo ustavljali, sedaj pa so vendarle začeli postajati mehkeji in pripravljeni so privoliti v nekatere italijanske zahteve. Tudi na Štajarskem zahteva posebno naš list in naši mnogobrojni prijatelji, da se ločimo od Nemcev in sami upravljamo slovenski del dežele. Toda naši poslanci se malo zmenijo za to zahtevo. Zato bomo morali še naprej delati roboto, dokler se vremena ne zjasnijo. In da se čim prej zjasnijo, ne bomo mirovali dokazovati, kako krivično ravna štajarski Nemci s Spodnjim Štajarjem. «Proč od Gradca» ne kličemo samo, kakor je pred kratkim omenil nek mariborski list, da bi opozarjali Nemce na krivice, ki se nam godijo, ampak ta klic je resen in zahteva v njem izražena se mora uresničiti. Prej ne bo miru!

Rusije se bojijo.

Pred kratkim je bil dunajski župan doktor Lueger v Rimu pri sv. očetu. Potoval je po Italiji, da si nekoliko odpočije od napornega dela. Toda avstrijski Prusaki pravijo, da to ni res, in da je imel njegov obisk pri papežu važen političen namen. Vedo namreč, da sta papež in njegov tajnik Rampolla velika prijatelja Slovanov in tudi Rusije. Zato mislijo, da kdor hodi v Rim, isti si hodi tje po ljubezen za zvezo Avstrije z Rusijo in Francijo. Bog dal, da bi se te ljubezni napili kmalu vsi avstrijski politiki. Kadar bo zveza z Nemčijo pretrgana, bodo naši nemški kričaci morali utihniti, ker potem ne bodo smeli govoriti več o prijateljski zvezni državi, in narodnostni mir se bo kmalu vrnil v avstr. dežele.

Petru reči: Ne delaj nikakega razločka med Judi in pagani, ko jih vsprejemaš v krščansko cerkev, ker poglavitno je le to, da človek veruje v Kristusa in se da krstiti, vse druge zemeljske razmere in razlike so v krščanstvu brez pomena. In res; že par dni pozneje je sv. Peter brez pomisleka vsprejel v krščansko cerkev prvega pogana, rimskega stotnika Kornelija in vse njegove domače, ko je videl, da jih je že Bog sam krstil s podeljenjem sv. Duha.

Še neka druga mična prigodba pripetila se je v tem mestu Jafi, kojemu smo se na morju vedno bolj in bolj bližali in že od daleč gledali z daljnogledom; sv. Lukež pripoveduje jo tako-le: «V Jopah pa je bila neka učenka (Kristusove vere) Tabita po imenu, kar se prestavljeno pravi Dorka. Ta je bila polna dobrih del, in miloščin, ki jih je delila. Prigodilo se je pa tiste dni, da je zbolela in umrla. Ko so jo bili umili, so jo položili v zgornjo hišo. Ker je pa Lida blizu Jop in so učenci slišali, da je Peter tam, so poslali dva moža k njemu, ter ga prosili: «Nikar ne odlašaj k nam priti!» Peter pa je vstal in šel ž njima. In ko je bil prišel, so ga peljali v zgornjo hišo in ostopile so ga vse vdove, so jokale in mu kazale suknje in oblačila, ktera jim je Dorka naredila. Peter pa, ko je vse izgnal, je pokleknil in molil; in se je obrnil

proti mrliču in je rekel: Tabita vstani! Ona pa je odprla svoje oči in ko je Petra ugledala, se je usleda. Podal ji je pa roko in jo je vzdignil. In je poklical svete (t. j. kristjane) in vdove in jo je pokazal živo. Razglasilo se je pa po vseh Jopah in veliko jih je verovalo v Gospoda. Prigodilo se je pa, da se je veliko dni mudil v Jopah pri nekem Šimonu, strojarju. (Dj. ap. 9, 36—43.)

Tukaj se je tudi to prigodilo, kar nam pripoveduje sv. pismo o preroku Joni, da se je namreč na barko vsedel in hotel pred Gospodom bežati, ker mu ni bilo mar iti v daljno mesto Ninive tamošnjim prebivalcem pokoro oznanjat; znano je, na kak čuden način ga je Bog zavrnil in nazaj spravil.

Ko je začel svitati dan 23. aprila, so se že razločno videli bregovi palestinske dežele; zato smo si v naglici svoje potrebne reči v red spravili in nestrpnost čakali, da bi že kmalu stopili na sveta tla in jih poljubili; toda le počasi; to ne gre tako naglo, kakor meni neizkušen Evropejec. Ali ste že brali ali slišali kedaj, da čaka tukaj v Jopah jeruzalemskega romarja največa nevarnost? in zakaj pa? — Ker je zelo težavno ali včasih nemogoče na suho zemljo priti; prvič je morje tukaj po navadi burno in valovito; drugič ni nikakega pristanišča, kjer bi imele ladije trdno stališče

in varno zavetje; Turek je pa prelen in preubog, kakor da bi si kaj takega hotel in mogel pripraviti; in tretjič, kar je najnevarniše, obdano je mesto na morski strani z mogočno kamenito ograjo t. j. v polkrogu štrlijo iz morja strašne skale ali pečine po 3, 4 m. druga od druge in ne pripustijo, da bi se kaka ladija mestu približala. Zato se je že večkrat zgodilo, da so se pripeljale romarske ladije, ki so se morale brezvspešno po istem potu domu vrniti; pred dvema letoma čakali sta dve francoski ladiji s tisoč romarji več dni pred Jafo, da bi se morje pomirilo in bi se potem izkrcanje lahko vršilo; pa vse čakanje je bilo zastoj; žalostni so se povrnili v svojo domovino; tem se je torej tako godilo, kakor Mojzesu, ki je sicer od daleč, z gore Nebo smel gledati sv. deželo, pa stopiti na njo ni smel: časna kazen za njegov dvom, za mal greh. — Videli smo tudi mi, kakih tristo korakov od suhe zemlje pri Jafi moleti iz morja dva črna železna dimnika; oj, kdo pa je tako neroden, vprašate, da gre dimnike na vodo staviti? Le poslušajte: velik ruski parnik je prišel preblizu in zadel na skrito morsko skalovje; v kratkem se je potopil z mnogimi romarji vred. Zato pomenja pri nekterih Nemcih pregovor: v Jafo potovati, toliko kakor potovati v kraje, kjer človeka gotova smrt čaka.

Zaroka črnogorskega prestolonaslednika Danila.

Dalmatinski list »Jedinstvo« ni vesel zaroke črnogorskega prestolonaslednika Danila z nemško princezino Juto, hčerjo velikega vojvode meklenburško-strelškega. Največ zla je došlo Balkanu od tuje ženske roke. Za Hohencolerci, Koburžani, Batenberžani še zdaj — Meklenburžani! Da je meklenburška Juta v Petrogradu, bi mogla postati čisto ruska Feodorovna, ali na Cetinju težko postane kdaj Črnogorka. Prošlost nam dokazuje, da ni balkanskim državam nič bolj nevarnega od »tuje gospode«.

Dopisi.

Izpod Radla. (Marenberška posojilnica.) Premeščenje marenberškega notarja M. Kocbeka v Konjice je nekaterim — ne vsem — marenberškim velenemcem napravilo nekako veselje in začelo se je marsikaj govoriti o tukajšnji posojilnici. Med drugim tudi, da bode baje ista zdaj izginila. Toda vrli slovenski možje, ne bojte se takega praznega strašila, na tako kvantanje se ne ozirajte, to puhlo govoričenje ni več vredno nego lanski sneg. Akoravno smo bili zelo iznenadjeni in presenečeni vsi tukajšnji Slovenci, slišavši, da nas blagi g. notar Martin Kocbek zapusti, vendar tudi to vemo, da on posojilnice ne bo odnesel. Kakor je bila dozdej, tako bo tudi ostala. Gospodu notarju pa želimo na prihodnjem mestu več radosti in veselja, kakor ga je našel tukaj v Marenbergu. Mnogo koristnega je storil tukaj med nami za naš mili narod, kar bo vedno zapisano v zgodovini dravske doline. Z njegovim prihodom v Marenberg se je ustanovila posojilnica, najimunitnejša podlaga k razvitku raznih naprav, ki branijo Nemcem zidati most od Radla na Veliko Kapo čez Pohorje proti Adriji. S pomočjo posojilnice se je kupila hiša, v kateri imajo zdaj Slovenci svojo gostilno in kjer se tudi dobro in izvrstno razvija konzumno društvo. Kar pa je največje vrednosti, kupila se je malo pred odhodom g. notarja grajščina na Muti za slovensko-nemško ali utrakvistično šolo, da se bo rešilo slovenskih otrok, kolikor se da. Naj spremlja sreča vrlega narodnjaka mnoga leta v lepih Konjicah!

Iz celjske okolice. (Po zmagi v Veliki Pirešici.) V številki 12. »Slov. Gosp.« se je poročalo, da je pri občinskih volitvah 16. in 17. marca t. l. sijajno prodrla krščansko-narodna stranka, posilinemška popolnoma

pogorela. Priljubljeni nam »Slov. Gospodar«, naznani še vsem Slovencem, da so pri omenjeni volitvi vrgli krščanski narodnjaki vse pristaše Vrvegove stranke v vseh treh razredih tako imenitno, kakor še do zdaj nikdar ne; pomnili si bodo vse žive dni. Za red in mir sta skrbeli dva orožnika iz Žalca, da naši posilinemci po izgledu celjskih bratcev, niso mogli rogoviliti ter krščansko narodnih volilcev s svojimi grdimi jeziki napadati ali pa celo redno volitev motiti. In peklo jih je, da so si pošteni Slovenci le za nemirneže in neke dobro znane suroveže preskrbeli orožnikov! Kar od jeze so se penili, slutivši svoj polom, ter se na tihem kje za plotom ali hišnim voglom smrtnobledi pogovarjali rekoč: »hudič, hudič, smo že ‚weg!‘»

Pač zares, »weg« so, kajti značajni Slovenci so vse pristaše Vrvegove stranke iz poprejšnjega občinskega zastopa izbacili ter dali občinskemu odboru novo, narodno lice.

Med pogorelci je seveda tudi poprejšnji župan Franc Rehar, veliki Nemeč in znani prijatelj vseh posilinemcev; gotovo ga zdaj omiljujejo, ker je s svojimi starimi tovariši popolnoma propadel ter občinske vaje tudi za zmirom izgubil. Želeli so si novih volitev, dobili so jih, dobili pa tudi po hrbtu, da ne bodo nikdar pozabili!

Novoizvoljeni odborniki v III. razr. so pa sledeči gospodje: J. Kunej, F. Roblek, J. Voh, I. Tržan, B. Krajnc, M. Ocvirk, J. Pernovšek, J. Polak. Namestniki: F. Uranjek, J. Veber, M. Novak, J. Antloga. V II. razredu J. Košar, F. Tkavc, J. Cvikl, V. Verdev, M. Hriberšak, Gregor Lipovšek, Jernej Stefančič, A. Rančigaj. Namestniki: S. Kos, B. Pečnik, M. Toman, J. Pernovšek. V I. razredu M. Rotnik, M. Lednik, T. Kos, A. Podpečan, Fr. Vernev, Fr. Veršnik, P. Toman, M. Semečnik, Namestniki: M. Šuperger, J. Sredenšek, J. Doler, A. Knez.

Ob enem se tudi naznanja, da se je spštovani kmet Jernej Štefančič 5. aprila soglasno županom izvolil in še isti dan vsprejel od navzočega c. kr. volilnega komisarja občinsko predstojništvo. Novi župan je mož mirnega značaja ter poštenega in narodnega srca in kar je pa največ vredno, tudi veren katoličan. Da je novi občinski zastop v dobre roke prišel, sta mu najzanesljivša poroka č. g. župnika iz Zgornje Ponikve in Galicije z vrlim narodnjakom g. F. Roblekom, veleposestnikom iz Žalca, kateri bodo v zvezi s svojimi, krščansko-narodnimi tovariši, njim od volilcev dano zaupanje v popolni meri opravičili v blagor občine ter v čast Slovincem.

val čolnič, ga verže ob skalo in zdrobi ali vsaj tako nagne, da vsi popadajo v morje; predlanskim (1897) sta se dva oo. frančiškana na tem mestu potopila in v zimi istega leta je neka Avstrijanka ravno tam zgubila dvoje svojih otrok, ker vseh 13 oseb je bilo iz čolna vrglo; odrasčeni so na breg splavali in se rešili, otroci so se pa potopili. — Prerok Jonas se je pa tu tako varno vozil — v ribjem trebuhu; ako bi jaz bil zagledal kako veliko ribo, bil bi jo tudi rajši naprosil, da bi me — ne požrla, (to bi bilo preveč), ampak na svoj hrbet vzela in do suhe zemlje ponesla; rad bi ji bil za to prijaznost dal kak — bakšiš!

Poslanci smrti.

(Poslovenila Katarina Čretnik.)

Pred davnim časom je potoval nek velikan po široki cesti; kar mu pride nenadoma nek popolnoma tuj človek nasproti in pravi: »Stoj, nobene stopinje dalje!»

«Kaj?» vpraša velikan, »ti malenkost, ki te lahko zdrobim z eno roko, ti hočeš meni pot ustaviti? kdo si ti, ki se predrzneš tako ošabno govoriti?»

«Jaz sem smrt,» odgovori mu; »meni se ne more ustavljati nikdo in tudi če si trden in močan, se moraš mojemu povelju pokoriti.»

Iz Rima. V nedeljo dne 16. t. m. je bil sv. oče v cerkvi sv. Petra navzoč pri sv. maši. Ker so razni framasonski listi prinašali lažnjiva poročila o shujšanju njegove bolezn, se je hotel enkrat ljudstvu pokazati v dokaz, da ni tako slab. 50.000 vstopnic se je pri tej priliki izdalo. Cerkev je bila natlačeno polna, ker je bil velik del za ljudstvo nepristopen. Slovesnost je bila napovedana za deseto uro. Vse je željno pričakovalo videti devetdesetletnega sv. očeta. Kolikorkrat se je odgrnilo zagrinjalo, odkoder so imeli prinesiti sv. očeta, vsakokrat je zagnala željna množica velikanski hrup misleča, zdaj in zdaj zagledati papeža. A še le ob pol enajstih se razstavijo papeževi vojaki, potem pridejo kardinali in drugi cerkveni dostojanstveniki in proti tričetrt na jednajst se zagrinjalo odstrani in sv. oče se prikaže željno pričakujoči množici. Navdušenja, ki je spremljalo sv. očeta, blagoslavljaljočega na desno in levo, mi ni mogoče popisati. Kakor iz enega grla ga pozdravijo množice z veselim klicem: »Živel papež, kralj rimski, živel naš pastir!» Slovesna sv. maša je trajala do polu jedne, potem je podelil sv. oče slovesno blagoslov izpred altolja sv. apostolov. V Vatikan se vračajočemu so doneli še gromovitejši slavaklici nasproti. Predno ga odnesejo izpred množice in zagrnejo zastor, se še enkrat veselo, navdušeno in gibčno ozre po pozdravljajoči ga množici. Marsikteremu se je izpolnila zadnja nedeljo najprisrčnejša želja, videti sv. očeta. Mnogo jih je čakalo na to priliko že nad 2 meseca.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) bodo v nedeljo dne 30. aprila otvorili razstavo cerkvene oprave v bogoslovnici. — Prihodnjo nedeljo dne 7. maja bodo v stolnici blagoslovili krasno šolsko zastavo tukajšnjega učiteljskega, ki jo daroval vlč. g. profesor Fr. Janežič v spomin svojega mnogoletnega delovanja na tem zavodu.

(Spremembe na tukajšnji gimnaziji.) Dr. Peter Stornik se je preselil v Gradec ter prevzel preteklo soboto posle šolskega nadzornika za štajarske in koroške srednje šole. Službo ravnatelja na tukaj. gimnaziji opravlja začasno starosta profsorskega osebja gospod profesor Ivan Majeiger.

(Imenovanje.) Finančni minister dr. Kaizl je imenoval davkarje Fr. Jeršeta, A. Spotka in S. Kocbeka naddavkarjem v službenem

Velikan se začne jeziti in s smrtjo prepirati; trajal je precej dolg in hud boj, naposled zmaga velikan, ko vdari smrt s pestjo tako močno, da obleži za kamenom. Velikan gre svojo pot naprej, in smrt leži tukaj brez moči, ter ne more nikamor.

«Kaj bode iz tega?» misli si, «ako za vedno tukaj obležim? Umrl ne bo nihče več na svetu in ljudi bode kmalu toliko, da ne bode mogel niti drug poleg drugega stati.»

Med tem pride mlad fant po cesti, zdrav in vesel, poje si pesmico in se ozira semtertja. Ko zagleda onemoglega človeka ob cesti ležati, gre prijazno k njemu, ga vzdigne in mu da iz steklenice, ki jo je imel pri sebi, nekoliko okrepčilne pijače in počaka tako dolgo, da se okrepi.

«Ali veš,» vpraša ga tujec, ko nekoliko oživi, «kdo da sem jaz in komu si zopet pomagal na noge?»

«Ne,» odgovori mladenič, «ne poznam te.»

«Smrt sem,» nadaljuje zopet, «ne prizanesem nobenemu človeku in tudi s teboj ne morem narediti izjeme; da pa spoznaš mojo hvaležnost, ti obljubim, da ne pridem po te kar tako, da bi ne bil pripravljen, ampak pošljem ti prej svoje poslance, ki ti bodo naznanili, da sem že blizu, in potem pridem še le jaz po te in te ločim od tega sveta.»

okrožju finančnega deželnega ravnateljstva v Gradcu. C. kr. namestnik štajarski je imenoval namestniškega uradnika Antona Bervarja in orožniškega stražmojstra Antona Ivanetiča okrajnim tajnikom.

(Zgodnja strela.) Iz Kozjega: V sredo dne 12. aprila kmalu po 6. uri zjutraj zgodila bi se bila na Prevorji lahko velika nesreča. Bilo je slabo deževno vreme in dišalo je navzlic spomladanskemu času po snegu. Nenadoma se zabliskne in to samo enkrat in trešči v župnišče na Prevorji. Žica na strelvodu dotikala se je strehe in iskra šinila je v farovž in poškodovala zidovje. Velika sreča, da nikogar ni ubila. Treska in hudega vremena, reši nas o Gospod!

(Katoliški krčmar?) Iz Marenberga nam pišejo: Pretekli teden je prišel nek luteranski pridigar v Marenberg, da je pripovedoval o krivi Lutrovi veri. Poslušati so ga prihiteli ne samo nekateri Marenberžani, ampak tudi nekatera gospoda iz Slovenjega Gradca in Mute, izključno ljudje, ki imajo malo dela a mnogo prostega časa. Zborovanje je bilo v Germutovi «Tulčevi» gostilni. Osupnilo nas je vse dobromisleče Marenberžane in vse ljudstvo okoli trga, da mladi Germut, sin vrlega, poštenega katoličana in Slovenca, kakoršen je še sedaj njegov oče, odpira prostore svoje hiše krivi Lutrovi veri. Ali hoče Germut postati luteranski krčmar? Ali pa bo potem še nadalje vrl katoliško ljudstvo rado zahajalo k njemu? Dvomimo. Zato pamet, pamet, mladi gospod!

(Ustanovni shod) celjskega podpornega društva v Marnbergu se je vršil dne 23. aprila nepričakovano veličastno. Prostori narodne gostilne pri Stari pošti v Marnbergu so bili napolnjeni delavcev. Ob 5. uri popoludne otvorili pooblaščenec delavskega podpornega društva v Celji gosp. Andrej Keček zborovanje ter pozdravi navzoče. Navdušenje delavcev nepopisljivo. Voli se začasni predsednik g. Egidij Cigler. Preberejo in razložijo se pravila v slovenskem in nemškem jeziku. Z velikim zanimanjem poslušali so zavedni delavci pojasnila ter jih navdušeno odobravali. Potem se je volil odbor, kojega priobčimo med društvenimi zadevami. Po volitvi odbora so se sprejemali udje. In glej! precej prvi dan je pristopilo uže 91 udov. Bog blagoslovi novo podružnico!

(Vesela zmaga.) Za nedeljo 23. aprila ob 10. uri, torej ravno ob času, ko se je začelo pozno sv. opravilo, razpisal je stari kozjanski župan novo volitev župana in svetovalcev. Mimogrede bodi omenjeno, da se

«Dobro,» pravi mladenič, «zdaj sem pa brez skrbi. Dokler ne pridejo, tako dolgo sem varen pred teboj.» Potem gre dalje, bil je prav vesel in živel brezskrbno. Pa mladost in zdravje ne trpita dolgo; pride težavna starost in različne bolezni nad njega. «Umrli pa še ne bom,» dejal je; «ker smrt mi še ni poslala nijednega svojih poslancev, ti žalostni časi bolezni bodo že minuli.»

In res še ozdravi, začne zopet veselo živeti, kar ga prime nekega dne nekdo za ramo, ozre se in oj, groza! — smrt mu stoji za hrbtom in pravi:

«Ubogaj me, ura tvoje ločitve je prišla!»

«Kaj?» vpraša ves začuden, «hočeš svojo obljubo prelomiti? Kaj mi nisi obljubila, da mi bodeš prej ko sama prideš po me, svoje poslance poslala, ki mi bodo naznanili tvoj prihod? Jaz nisem nobenega videl.»

«Molči!» odvrne mu smrt; «kaj ti nisem poslala enega poslanca za drugim? Ali te ni mrzlica tresla po vseh tvojih udih in te celo vrgla na tla? Te ni glava bolela? Te ni trgalo po vseh tvojih udih? Ti ni šumelo po ušesih? Kaj te niso zobje boleli? Se ti ni stemnilo pred očmi? In vse to, ali te ni moj brat spanje vsaki večer na me spominjal? Nisi ležal, kot bil bi že mrtev?»

Človek se ni mogel ustavljati dalje in kaj si hoče, moral je oditi s smrtjo ter se ločiti od tega sveta.

nasprotniki niso upali pritožiti zoper volitev odbora, ki se je vršila dne 20. marca, ker se je marsikaj izvedlo, kako so si pridobili ona pooblastila od vseh štirih vetrov. Izvedeti, kedo bo župan, nas je silno zanimalo. Z absolutno večino glasov bil je županom izvoljen vrli koroški Slovenec, mož jeklenega značaja, tukajšni trgovec g. Ivan Elsbacher. Svetovalci so pa sledeči gospodje, sami naše gore listi: Anton Vertovšek, Miha Horvat, Miha Volavšek in Franc Guček. Nasprotniki, brezobzirni kakor povsod, oponašajo nam spletke in nas glodajo in brijejo s strupenimi jeziki. Mi pa se ne vstrašimo! Slava zavednim volilcem.

(Nekaj o g. Zoffu.) Gospodu Zoffu postane neki vsakokrat tesno pri srcu, kadar zagleda svoje ime v našem listu. Toda mi mu ne moremo pomagati, ako ima v svojem poslovanju tako nesrečno roko, da časnikarji kot varuhi obnega blagora in presojevalci javnega življenja, ne morejo molčati. Gospod Zoff je vodja okraj glavarstva in kot tak ima gotovo pravico, napovedati za Šoštanj uradne dneve, kadar hoče. Toda gsp. Zoff bi moral biti tudi toliko človekoljuben, da bi šel ljudstvu na roko, kolikor mogoče. Prej so bili v Šoštanju uradni dnevi vsako zadnjo sredo v mesecu. Gospod Zoff pa jih sedaj napoveduje, kadar se mu poljubi. Seveda kateri so povabljeni, pridejo takrat, a marsikateri bi rad nepovabljen govoril z vodjo, pa ne ve, kdaj je uradni dan. Ne preostaja mu drugega, nego dolga s stroški opremljena pot v Slovenj Gradec. Naši poslanci bodo vendarle morali na pristojnem mestu vprašati, ali bi se g. Zoff ne dal boljše uporabiti nego kot vodja okrajnih glavarstev.

(Prebrisan Nemeč.) Nek graški Nemeč je prišel pred nekaterimi meseci v Celje, se izdal za bogatega špekulanta ter začel kupovati razna posestva. Ob enem pa je kupljena posestva razprodajal in denar pridno shranjeval. Predno so se prodajalci zavedli, «prihranil» si je bil zviti Nemeč že nad 10.000 gld. Sedaj pa se je odkrilo, da o bogastvu tega človeka ni govora, ampak da si je na tak način hotel bogastvo šele pridobiti. Djali so ga pod ključ; a kaj — ker pridobljenih tisočakov ni pod ključem!

(V Kozjem) ne spimo. Kozjanski nemškorčki si veselo pripovedujejo med seboj, da je «Gospodarjev» dopisnik iz Kozjega trdno zadremal. Evo me, g. urednik, v dokaz, da je veselje nemškorčkov prerano! Pripovedovati Vam hočem, kako sliko ima Kozje zadnje dni. Slovenci ponosno in samozavestno hodijo po trgu, kajti trg je sedaj slovenski in županuje mu Slovenec. Nemškorčki pa klaverno in medlo kakor jesenske muhe obletavajo po trških ulicah. Glavo nagnjeno, obraz teman, koraki počasni, ah, pozna se jim, da so jih zadnji dogodki globoko pretresli. To je namreč najnovejša slika slovenskega kozjanskega trga. Kaj ne, g. urednik, da isti gotovo ne spi ali dremlje, ki zna Kozje tako istinito naslikati?

(Oproščeni.) Poročali smo svojedobno o surovih napadih, katerim so bili lansko leto meseca avgusta izpostavljeni udeležniki pevske slavnosti v Celju. Celjski Nemci so takrat obmetavali slovenske goste s kamni in z gnjilimi jajci in jih polivali z različnimi tekočinami, tudi s petrolejem. Orožniki so nekatere napadovalce kar pri priči zgrabili in zaprli. Stvar je prišla pred kratkim pred sodišče. Deset Nemcev je bilo obtoženih zaradi hudodelstva javnega nasilstva. Orožniki so izpovedali za obtožence jako obtežljivo, a sodišče je vseh deset nemških obtožencev — oprostilo. — O tej zadevi še nam piše prijatelj: Obtoženci so vedeli, da bodo oproščeni; kajti imeli so že pred obravnavo tiskane listke, ki so oznanjali njih oprostitev. Državni pravdnik je vložil pritožbo na višje mesto zoper oprostilno razsodbo. Radovedni smo, kako bodo graški sodniki sodili o počenjanju Oečsa in tovarišev.

(Naš deželni zbor.) Jutri bo v našem deželnem zboru bržčas velika praska, kajti Nemci se bodo pritoževali nad § 14., s kojim

sedaj ministerstvo vlada, ker državni zbor ničesar ne stori. Tudi naši poslanci, kakor slišimo, ne bodo ostali Nemcem ob tej priliki nobene besede dolžni. Naj žarko solijo!

(Smodnik) za streljanje proti toči. Štajarski deželni odbor opozarja občine, okrajne zastope in kmetijske podružnice, da morejo pri deželnem odboru naročiti za znižane cene smodnik za streljanje proti toči, in sicer v zabojih po 25 kg. ali v sodčkih po 112 kg. Naročila naj se dopošiljajo dva ali tri tedne preje, da se more odpošiljatev o pravem času izvršiti.

(V Radgoni) je imelo pevsko in godbeno društvo dne 23. aprila veselico. Najlepše sta neki pela Francišek Semlitsch (beri Zemljič) in Gregoritsch (beri Gregorič.) Pevski del veselice so končali s pesnijo «Nemška srca». Gospod Zemljič, Gregorič in nemška srca, to pa je vendar vsaj — smešno!

(Ptujski gvardijan.) Pri kapitelski seji zastopnikov reda minoritov na Dunaju je bil izvoljen P. Alfonz Svet za gvardijana v minoritskem samostanu v Ptuj. Častitamo!

(Prememba posesti.) Posestvo doktor Kautschitscha v Sevnici sta kupila gg. Fr. Hren v Ljubljani in Mat. Hočevar v Velikih Lašičah.

(Iz Št. Ilja pri Gradišču) nam pišejo, da dosedanji župan je odložil županstvo. — Vzrok je neki znani ondotni kričač, ki se je pa opeknel, ker ni dobil priložnosti, da bi zasel prazni županski stol, ki je izroččen zopet pravemu katoliškemu narodnemu možu.

(Občina Žikarce) pri Sv. Barbari niže Maribora je imela občinsko volitev, pri kateri so zvolili domače može v odbor, kateri je potem 16. t. m. tudi enoglasno izvolil dosedanjega župana Jurija Bezjaka, odločnega kristjana, narodnjaka in vzglednega moža v občini.

(Slovenska meščanska šola.) Danes prinašamo znamenit govor dr. Dečka o slov. meščanski šoli v Št. Juriju. Ker nam je došel prepozno, ne moremo še tokrat vsega objaviti.

(Izkopine.) Prihodnji teden se bo začel izkopavati na spodnji Hajdini starinski tempelj, ki so ga lani našli. Izkopane so bile doslej že lepe reči in upajo, da še najdejo marsikaj zanimivega. Izkopavanje gre na račun deželne muzeja v Gradcu, voditelj pri izkopavanju je prof. dr. Gurlić.

(V Cadrmljah) je izdelal za novo cerkev ljubljanski kamnosek Feliks Toman za 3 altarje 15. t. m. menze, deloma iz poherskega marmorja deloma iz drugega finega kamenja prav okusno in lepo. Delo je stalo kakih 2000 gld., kar ni previsoko.

(Iz Zdol) pri Kozjem. Velikonočna zima je pri nas napravila marsikaj škode. Veliki sneg je polomil mnogo trsja, slana pa je popolnoma vzela orehe, zgodnja jabolka in drugo rano sadje. Torej nas je letos že zadelo huda uima.

(Kadetna šola v Strasu.) Za prihodnje šolsko leto se bo vsprejelo v kadetno šolo v Strasu 30—50 prosilcev, ki se lahko izkažejo, da so dovršili nižjo gimnazijo ali realko. Pogoje za vsprejem radovoljno daje ustmeno in pismeno poveljstvo ondotne šole.

(Duhovniške spremembe.) Prestavljeni so č. gg.: Gašpar Kačičnik v Šmartin pri Šaleku, Josip Gunčer v Št. Peter pri Radgoni, Jožef Ilesič v Žalec, Jakob Kosar v Stari trg, Anton Postružnik v Hoče, Alojz Cizerlj v Št. Urban pri Ptuj, Kovačič Anton k Svet. Jakobu v Slov. goricah, Ivan Kansky v Ribnico na Pohorju; A. Drogenik, kapelan v Ribnici je vsled bolezni začasno upokojen. Laporski župnik č. g. Vincencij Bizjak je stopil v pokoj. Provizorjem laporske župnije je imenovan ondotni kapelan čast. gsp. Anton Srabočan. Župnija Laporje je razpisana do 30. maja.

(Za dijaško kuhinjo) v Mariboru sta darovala č. g. M. Stoklas, dekan v Braslovčah 4 K. in M. Šket, župnik pri Sv. Ropertu nad Laškimi 5 K.

Nemška pravica na Štajarskem.

(Govor dež. poslanca dr. Ivana Dečko dne 20. aprila t. l. v deželni zbornici štajarske, s katerim je utemeljeval osnove meščanske šole s slovenskim učnim jezikom v št. Jurju na južni železnici.)

Na Štajarskem imamo sedaj 13 javnih meščanskih šol, in sicer jih je v Gradci 9, v Brucku 1 dvojna meščanska šola, v Ljubnem jedna meščanska šola za dekleta in v Mariboru po jedna meščanska šola za dečke in jedna za dekleta. — Razun tega imamo na Štajarskem še 6 deželnih meščanskih šol, in sicer v Judenburgu, Fürstenfeldu, Hartbergu, Radgoni, Voitsbergu in Celju.

V deželi nahaja se toraj vsega skupaj 19 meščanskih šol. Že imena krajev, kjer se nahajajo te meščanske šole, kažejo nam, da je v tem oziru Gornje Štajarsko proti Spodnjem Štajarskem neprimerno na boljšem; kajti od 19 meščanskih šol jih je nič manj kot 16 v gornjem delu Štajarske in samo 3 na Spodnjem Štajarskem.

Koliko da znašajo letne potrebščine za javne meščanske šole, o tem nimam na razpolago podatkov, ali proračun štajarskega deželnega zaklada kaže, da znašajo potrebščine za deželne meščanske šole na leto 44.533 gld. Od te svote pride pa nič manj kot 35.035 gld. na meščanske šole na Gornjem Štajarskem, tako da se izda za meščansko šolo v Celju samo svota po 9498 gld. Ako se prevdri, da povprek treba za javne meščanske šole iste potrebščine, kakor za deželne meščanske šole, in če uvažujem, da je treba poprek za deželne meščanske šole za vsako leto po 7422 gld., znašala bi potrebščina za vse meščanske šole v deželi 141.018 gld. Od te svote pride pa na 16 meščanskih šol na Gornjem Štajarskem nič manj kot 118.752 gld., mej tem ko se izda za tri meščanske šole na Spodnjem Štajarskem samo znesek po 22.266 gld. Te številke so sicer le aproksimativne, pa prepričan sem, da bi številke v resničnih izdatkih nam pokazale še neugodnejše razmere za Spodnje Štajarsko, kajti menim, da je za meščanske šole v Gradci treba za vsako povprek gotovo več, kot 7422 gld.

Istotako kaže obiskovanje teh meščanskih šol za Spodnje Štajarsko jako neugoden procent. — Vse meščanske šole obiskovalo je v šolskem letu 1897./98. 2657 dijakov, in sicer meščanske šole na Gornjem Štajarskem 2220 učencev in le 437 učencev meščanske šole na Spodnjem Štajarskem. — Po procentih kaže to, da od obiskovalcev meščanskih šol na Štajarskem jih pride na Gornje Štajarsko nič manj kot 84%, na Spodnje Štajarsko pa le 16%.

Če se že pri razdelitvi meščanskih šol na Gornje in Spodnje Štajarsko kaže, kako prednost ima Gornje Štajarsko, opazujemo še bolj kričeče razmere, ako vzamemo v poštev, kako so razdeljene meščanske šole mej oba naroda na Štajarskem:

Od teh 19 meščanskih šol je vseh 19 nemških, slovenska pa niti jedna!

Ta način razdelitve meščanskih šol na oba naroda ni storjen ne po načelu pravice, niti po načelu navadne pravilnosti, ampak zadržuje bridko krivico, storjeno slovenskemu narodu. — Slovenci morajo plačati k potrebščinam meščanskih šol svoj celi in popolni donesek, ne da bi jim dežela za to le najmanj kaj dala. Tako ravnanje proti Slovincem je toliko bolj krivično in občutljivo, ker so ravno meščanske šole silno velikega pomena za praktično življenje.

§ 1. organičnega statuta za štajarske deželne meščanske šole pravi: »Meščanske deželne šole imajo namen z rednim poukom dajati priliko učencem, da si pridobé splošno omiko, katera presega učni smoter splošnih ljudskih šol, in da zadobé isti večjo izobrazbo, katera je potrebna, da se morejo kaj po dovršenem obisku teh šol izučiti kako obrt, ali se posvetiti poljedelstvu ali trgovini. — Te šole dajejo tudi potrebno večjo izobrazbo za strokovne šole.«

Takovih šol, katere dajejo učencem splošno izobrazbo, presegajočo učni smoter splošnih ljudskih šol ter dajejo posebno večjo izobrazbo za obrt, industrijo in trgovino, potrebuje ravno slovensko prebivalstvo na Spodnjem Štajarskem še prav posebno. — Zemljišča na Spodnjem Štajarskem so, kakor je sploh znano, prav malo rodovitna. Vsled velikega obljudenja so ista v tako mala posestva razcepljena, da zemlja kmeta in njegove večkrat mnogoštevilne obitelji nikakor ne more rediti, dasi je naše prebivalstvo zelo pridno in z malim zadovoljno. Ker je obrt in industrije le malo, je za Spodnje Štajarsko živотно vprašanje, da se poljedelstvo, obrt in industrija povzdignejo, oziroma deloma šele vstvariyo. K temu je pa potrebno pred vsem, da se ustvariyo za to potrebni pogoji, to je, potrebne šole.

Meščanske šole v Mariboru in Celji tega namena nikakor ne morejo izpolnjevati in to toliko manj, ker določuje § 3. organičnega statuta za deželne meščanske šole na Štajarskem, kateri zadržuje pogoje za vzprejem učencev, izrečno: »V I. razred deželnih meščanskih šol sprejemajo se dečki, kateri so dosegli 11. leto ter dokazali pri vzprejemnem izpitu zadostno izobrazbo v nemškem jeziku in računstvu.«

Ta določba provzročuje, da mora le prav malo slovenskih otrok izpolniti pogoje za vzprejem v meščanske šole, da je temu res tako, kaže najbolj poročilo deželnega odbora o obiskovanju deželnih meščanskih šol, kjer se na strani 126 pravi: da je od učencev, kateri so na koncu šolskega leta 1897./98. deželne meščanske šole obiskovali, nemške narodnosti 79,3%, slovenske narodnosti pa 18,5%. To velja glede deželnih meščanskih šol. Če pa vzamemo zraven tudi v poštev javne meščanske šole, pokazalo se bode še neugodnejše percentualno razmerje. — Vidimo, da je obiskovalo deželno meščansko šolo v Celji 43 učencev slovenske narodnosti. Ravno toliko jih je morebiti obiskovalo meščansko šolo v Mariboru. Visoko računjeno smemo toraj reči, da je obiskovalo meščanske šole komaj 100 učencev slovenske narodnosti, tako da ostane učencev na meščanskih šolah nemške narodnosti 2557, kar daje razmerje v procentih, nemških učencev 96,24% in slovenske narodnosti 3,76%. To razmerje je zares kričeče, če se pomisli, da narodnostne številke ne kažejo tega razmerja, kajti od vsega prebivalstva na Štajarskem je nemške narodnosti 68%, slovenske narodnosti pa 32%.

(Konec prih.)

Deželni zbor štajarski.

(Zadnje poročilo.)

Gradec, 26. aprila.

Izstop Slovencev. V seji 20. aprila je vtemeljeval dr. Dečko predlog zastran vstanovitve meščanske šole s slovenskim podučnim jezikom v št. Jurju na južni železnici. Dakazoval je s številkami, kolika krivica se godi v tem obziru Slovincem na Štajarskem. Znamenit govor prinašamo na drugem mestu.

Ko je dr. Dečko končno predlagal, naj se njegov predlog izroči naučnemu odseku v pretres, se je za-nj vzdignilo 20 poslancev. Slovenci, nemški katol. poslanci in veleposestniki. 20 poslancev (nemški narodnjaki) so obsedeli. Pri enakem številu glasov je pa predlog odklonjen. Nato so slovenski poslanci zapustili zbornico in se tudi seje v soboto 22. aprila niso vdeleževali.

V tej seji 22. aprila so pa zapustili zbornico tudi nemški katol. poslanci. Le-ti so hudo razžaljeni, ker jih nemška narodna večina popolnoma prezira pri volitvah v razne odseke. V njihovem imenu je že poslanec Wagner enkrat poprej napovedal, da se hoče njegove stranke radi tega preziranja maščevati. In to je res tudi storila.

V soboto 22. aprila je bilo navzočih celo malo število poslancev, ravno toliko, da je bila zbornica sklepčna z navzočimi katol. poslanci. Ko le-ti vidijo položaj, da brez njih sploh nemški narodnjaki ne morejo zborovati, izjavi Hagenhofer sledeče: »Vi narodnjaki nas prezirate vedno pri volitvah. Že večkrat se je pa zgodilo, da Vas je bilo komaj toliko v zbornici, da je bila sklepčna le z našim številom. Vi bi morali toraj tudi sami skrbeti za to, da Vas je zmirom toliko tukaj, da ste sploh sklepčni. Mi odidemo iz zbornice«. Odišli so: nemških narodnjakov ni bilo dovolj v zbornici — deželni glavar je moral sejo zaključiti. V tej seji se je imelo razpravljati o ustanovitvi nove hiralnice v Kindbergu, od koder sta izvoljena dva najhujša nemška kričača: Walz in Fürst. In v tej seji, ko se je ta za nja tako važna zadeva imela razpravljati, nista bila niti ta dva moža pričujoča. O da! Kričati in zatirati drugomisljenike, to znajo nemški narodnjaki!

Na sejo 25. aprila je bilo vse rado vedno. Pridejo li Slovenci nazaj ali ne? Nemški katol. poslanci so že izjavili v svojem časniku, da pridejo; o Slovincih se to ni vedelo. Po resnem vsestranskem predvarku so slovenski deželni poslanci soglasno sklenili, da se začetkoma seje v torek 25. aprila poda slovesni protest proti surovemu obnašanju nemške večine napram štajarskim Slovincem in da se za zdaj še vdeležujejo zborovanja. Izjava, katero je deželnega glavarja namestnik dr. Serbec podal, se glasi tako-le:

»Večini štajarskega deželnega zbora se je v seji dne 20. aprila t. l. zljubilo, naš predlog za ustanovitev deželne meščanske šole s slovenskim učnim jezikom v št. Jurju na južni železnici odkloniti a limine. S takovo prakso večine proti manjšini ovirani smo v izvrševanju svojih parlamentarnih dolžnosti, ker nam ni mogoče, v tej zbornici predlogov, ki so velevažni za naše ljudstvo, spraviti niti do posvetovanja. Kot zastopniki slovenskega naroda na Štajarskem moramo z vso odločnostjo protestovati zoper tako postopanje, ki prezira parlamentarne samo ob sebi umevne običaje, kakor so v navadi v drugih deželnih zborih, kaže nenavadno mero narodne nestrpnosti proti slovenskemu ljudstvu in najgloblje žalosti nas in naše volilce.« — Nemški narodnjaki so te krepke besede potuhnjeno in brez ugovora poslušali. Kaj hočejo tudi ugovarjati? A slovensko ljudstvo naj zve, da ga v graški deželni zbornici ne čaka pravica — ravno nasprotno! Delajo z nami in z našimi slovenskimi poslanci, kakor bi bila že vsa Štajarska ponemčena. Pa temu še ni tako! Še nas je Slovencev 32% vsega prebivalstva. Iz Gradca torej nimamo pričakovati pravice; branimo toraj sami svoj dom!

Proč od Nemcev! Proč od Gradca!

Iz drugih krajev.

(Za šolo na Muti) darovali so čestilci prvoboritelja na Remšniku 12 kron.

(V Ljubljani) se vrše sedaj dopolnilne volitve za občinski svet. Udeležujejo se jih letos prvokrat tudi krščanski socialisti ter delajo s tem slovenskim liberalcem veliko skrbi. Zmagali še letos gotovo ne bodo v nobenem razredu, (v dveh so že res propali), a njih manjšina je vendar tako velika, da lahko postane čez leto večina.

(Dr. Krek — na Nemškem.) Dr. Krek je pohitel na Nemško v Sodingen, da je ondotnim slovenskim, češkim in poljskim delavcem pridgoval v njih materinih jezikih ter ž njimi opravil velikonočno spoved. Dne 23. aprila je bila slovenska pridiga. Istega dne je bilo zvečer tudi zborovanje slovensko-českega delavskega društva, kojega se je tudi udeležil dr. Krek. Slovanski ondotni delavci nas prosijo, da izrečemo dr. Kreku za njegov trud in njegovo ljubezen najsrčnejšo zahvalo, kar storimo sedaj z veseljem.

(Grof Hohenwart), bivši voditelj konservativcev v državnem zboru je dne 26. apr. na Dunaju umrl.

(Romanje v Jeruzalem.) Ljubljanski škof dr. Jeglič vabi vse slovenske može, da se udeležijo letos ž njim romanja v Jeruzalem, ki se bo vršilo meseca oktobra. Celo romanje bo stalo v I. razredu 170, v II. razr. 130 gld. in je v tem znesku vse: vožnja, hrana itd.

(Tele s 6 nogami.) Na trgu v Gorici je kupil neki posestnik iz Idrije pri Bači kravo s teletom, katero ima 6 nog. 4 noge stoje kakor navadno, 2 pa ima tele zgoraj na prvem delu života, in 1 izmej teh dveh je večja, kakor druga. Tele je zdravo in čvrsto, kakor druga normalno zraščena teleta. To tele je pripeljal na trg kmetovalec F. Šorli iz podmejske fare.

(Židovstvo v Evropi.) Kakor kaže zadnje ljudsko štetje, je v Italiji vsak 817, na Angleškem vsak 522, v Franciji vsak 458, v Nemčiji vsak 90, v Rusiji (kjer pa so postavno jako omejene in pristrižene pravice židov) vsak 45, v Avstriji vsak 17 človek žid. Mnogo gorja je v Avstriji, ker je mnogo židov v njej.

(Bogu čast!) Iz Bolcana javljajo, da je ondotno okrožno sodišče obsodilo nekega meščana na 14 dni strogega zapora, ker se ni hotel odkriti sv. Rešnjemu Telesu, koje je nesel duhovnik boleniku.

(Judeževi groši.) Nemški listi poročajo, da dan za dnevom prihaja iz Prusije denar za potrebne prekucijske namene. Zadnji ponedeljek so poslali na Dunaj 2645 mark avstrijskim nemškim radikalcem. Koliko krika bi bilo, če bi se k nam Slovencem prikotali iz Rusije kaki rublji. Zdi se, da bomo Slovani še kedaj z mečem v roki moral braniti našega cesarja in Avstrijo pred nemškimi izdajicami.

Društvene zadeve.

(Razstava cerkvene obleke.) Prihodnjo nedeljo, dne 30. aprila t. l. po pozni božji službi ob 11 uri predpoldnem bo v tukajšnji bogoslovnici (stara gimnazija) razstava cerkvene obleke, ki jo je priredila družba vednega češčenja, po Njih mil. prevzvišenem knezu in škofu Mihaelu slovesno se odprla, katero si zamore vsakdo prosto ogledati naslednje tri dni. Predstojništvo.

(Sadjarsko in vinarsko društvo) za šoštanjski okraj ima svoje glavno zborovanje dne 7. maja t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. M. Tajnika p. d. Basista v Družmirjih pri Šoštanju in sicer s sledečim dnevnim redom: Pozdrav. Poročilo o društvenem delovanju. Poročilo o gmotnem stanju društva. Volitev novega načelnštva in odbora. Razni nasveti in vpisovanje novih udod. Govor g. Iv. Kača o potrebi kmeti društev. Predavanje g. potovalnega učitelja J. Beléta. Zelo mnogobrojno udeležbo pričakuje odbor.

(Odbor akad. tehn. društva „Triglav“) se je za poletni tečaj sestavil tako le: Predsednik: Rasto Pustoslemšek. Podpredsednik: Pavel Glaser. Tajnik: Bogumil Senekovič. Blagajnik: Vekoslav Gregorič. Knjižničar: Ivan Koštial. Gospodar: Miloš Vehovar. Odb. namestnik: Fran Žiher.

(Delavsko podporno društvo) v Marenbergu si je izvolilo sledeči odbor: Karol Wrus, zidarski mojster, kot predsednik, Jak. Bučinek, urar, blagajnik, F. Steinberger, kovač, tajnik, F. Smolar, M. Jamnik, A. Keček, odborniki. E. Cigler, J. Šavc in Herm. Lakner namestniki.

(Zavžitno društvo) v Marenbergu ima v nedeljo dne 30. aprila izvanredni občni zbor pri «stari pošti» s sledečim vspešdom: 1. Volitev odbornikovih namestnikov, 2. Volitev preglednega odseka, 3. Sprememba pravil, 4. Razni nasveti.

(Celjsko pevsko društvo) nam nanažanja, da bo priredilo dne 30. aprila v veliki dvorani «Narodnega doma» v drugi predstavo «Čevljarja barona». Ker se gmotni uspeh obrne na korist katol. podp. društva oziroma dekliške šole, pričakovati je obilne udeležbe.

(Iz Lehna.) Na binkoštni ponedeljek, to je 22. majnika t. l. ob 4. uri popoldne zboruje Lehenska podružnica sv. Cirila in Metoda in sicer pri Brnku v Janževem vrhu. Po zborovanju veselica.

(Sv. Ema.) Čitalnica pod varstvom presv. Jezusovega Srca pri Sv. Emi bo imela v nedeljo t. j. 30. t. m. ob 4. popoldne svoj občni zbor z navadnim vspešdom.

Narodno gospodarstvo.

Posojilnica v Framu izdala je računski zaključek za sedmo upravno leto 1898. Zadruga ima neomejeno zavezo. Zadrugnikov je pristopilo tekom leta 54, izstopilo pa 13 in je ostalo zadrugnikov koncem leta 1898 še 447, toraj za 41 več kakor v poprejšnjem letu. Deležev imajo vsi zadrugniki vplačanih 9620 gld. Vlagatelj je bilo koncem leta 355, kateri so imeli hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred 94539.20. Dolžnikov je bilo 439, kateri dolgujejo skupaj 100.682 gld. 19 kr. Čistega dobička je bilo 1468 gld. 60 kr., kateri se je po sklepu občnega zbora naslednje razdelil: Ustanovni zadrugniki dobijo od svojih deležev 6% dividende ali delnine, kar znaša 313 gld. 80 kr. Šestero udov načelstva dobi kot nagrado za poslovanje tekom leta vsak po 10 gld., to je 60 gld. Ravnotako dobita pregledovalca računov vsak po 10 gld. nagrade za njun trud, skupaj 20 gld. Tajnik dobi za uradovanje še posebno nagrado po 40 gld. in za sklepanje računov 170 gld. Za dobrodelne namene se je dovolilo raznim narodnim dobrodelnim napravam lepo svoto po 366 gld. Ostanek čistega dobička pa se je priklopil z zneskom po 498 gld. 80 kr. posebni rezervi. Obedve rezervi znašata koncem leta 1898 gld. 4000.05. Pri raznih drugih denarnih zavodih je bilo naloženega denarja koncem leta 6769 gld. 83 kr., katerega je zamogla v slučajih potrebe posojilnica vsak čas vzdigniti. Celoletni promet za leto 1898 je znašal 14710 gld. 81 kr. Hranilne vloge obrestuje posojilnica po 4½% brez odbitka rentnega davka. Posojila dobivajo le zadrugniki proti 6% obrestom na osebni kredit in na vknjižbo. Uradni dan je vsak četrtek; če je pa ta dan praznik, se uraduje prihodnji delavnik, vselej od 8 do 12 ure popoldne. Iz celega računa in zlasti iz razdelitve čistega dobička je razvidno, da je posojilnica vredna sestra svojih dosedaj ocenjenih sodružic.

Posojilnica v Mariboru. Predležeči računski sklep zaključuje sedemnajsto upravno leto 1898. Posojilnica v Mariboru je edina izmed štajarskih slovenskih posojilnic, ktere so dali nje ustanovitelji pri snovanju omejeno zavezo. Novih zadrugnikov je pristopilo v pretečenem letu 196, izstopilo pa jih je 102. Število društvenikov je vsled tega naraslo na 2595, kateri so imeli na glavnih in upravnih deležih vplačano lepo svoto po 54810 gld. Stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred znaša koncem leta 858.895 gld. 81 kr., toraj že blizo enega milijona goldinarjev. Dobro bi bilo, ako bi bilo v računskem zaključku navedeno tudi število vlagatelj, česar pa iz računa ne razvidimo. Stanje posojil se je proti onemu od leta 1897 zvišalo za 43.230 gld. 41 kr. in znaša koncem leta 1898 704.411 gld. 12 kr. Tudi število dolžnikov ni navedeno v računskem sklepu. Čisti dobiček znaša 8726 gld. 81 kr. Od tega dobijo zadrugniki 5% dividende. Znesek po 3490 gld. 72 kr. pridene se po sklepu občnega zbora splošnemu rezervnemu fondu, kateri fond se je povišal s tem na 27.507 gld. 26 kr. Specialni rezervni fond pa znaša 42.757 gld. 62 kr. in znašata toraj oba rezervna fonda skupaj 70.264 gld. 88 kr. Razun tega pa je daroval občni zbor 445 gld. 73 kr. posebnej ustanovi za dobrodelne namene, katera je narasla s tem na 22.841 gld. 28 kr. in vrh tega še svoto po 1000 gld. neposredno v dobrodelne namene, posebno v podporo šolskim in dijaškim društvom, dijaškim ku-

hinjam itd. Posojilnica ima tudi še posebno ustanovo, takozvano Rapočevo ustanovo, katera je znašala koncem leta 31.250 gld. 90 kr. Iz dohodkov te ustanove dobivalo je devetero visokošolcev letne štipendije v zneskih po 150 gld. V drugih denarnih zavodih je bilo naloženega denarja 153.581 gld. 09 kr. Vrednostnih listin izkaže račun za 1158 gld. 95 kr. Konečno pa ima društvo posestvo v Ranci z inventarjem vred vredno 7587 gld. 30 kr. in pa prekrasno, še le dovršeno stavbo »Narodni dom«, diko in ponos ne le samo mariborskih narodnjakov, nego tudi cele Slovenske-Štajarske v vrednosti celih 122.619 gld. 87 kr. Gotovina v blagajnici je znašala koncem leta 10.749 gld. 80 kr. Posojilnica obrestuje navadne hranilne vloge po 4%. Hranilne vloge pa proti 4 mesečni odpovedi obrestujejo se 4½% na leto. Posojila proti poroštvu na osebni kredit se obrestujejo po 6%. Posojila proti poroštvu in vknjižbi po 5½%, gola hipotekarna posojila pa po 5%. Uradni dan je vsak torek, četrtek in soboto izvzemši praznike in sicer ob sobotah od 8 do 12 ure popoldne. Vsa čast vrlemu ravnateljstvu mariborske posojilnice, katero tako izvanredno požrtvovalno podpira našo nadobudno učečo se mladež po gimnazijah in na vseučilišjih, katera bode svojej velikej dobrotnici gotovo hvaležna. Bog daj, da postane pa tudi mariborski »Narodni dom«, ki je last posojilnice, mogočna trdnjava, v katerej naj branijo narodni boritelji svete pravice svojega rodu, onega rodu, kateri je prav za prav »Narodni dom« postavil.

Posojilnica pri Mariji Snežni na Veliki je zaključila s pretečenim letom peto upravno dobo svojega obstanka. Posojilnica, katera deluje tik ob nemški meji, v področju graškega deželnega sodišča in ktere so se delale svoj čas pri njeni ustanovitvi vse mogoče ovire, ima neomejeno zavezo. Iz računa posnamemo naslednje številke. Novih zadrugnikov je pristopilo 51, izstopilo pa 21 in je ostalo koncem leta 268 zadrugnikov, kateri so imeli vplačanih deležev 452 gld. Stanje hranilnih vlog znaša 15.965 gld. 27 kr., stanje posojil pa 16.105.79. Čistega dobička je bilo 214 gld. 93 kr. Kako se je isti porabil, iz računa ni razvidno. Stanje rezervnega fonda znaša koncem leta 617 gld. 91 kr. Posojilnica ima tudi eno posestvo v vrednosti 2023 gld. 32 kr. Stanje gotovine koncem l. 1897 1084 gld. 81 kr. Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Posojila pa po 6%. Uradni dan je vsak četrtek od 8 do 12 ure popoldne, ako je pa ta dan praznik, se uraduje dan poprej. Predležeči račun kaže toraj, da zamore posojilnica tudi ob nemški meji dobro vspevati, ako je le v spretnih rokah in da so taki zavodi uprav na jezikovni meji živa potreba. Želimo posojilnici i mi tudi v bodoče najlepšega napredka in dobrih vspehov v prid obmejnih Slovencev.

Loterijne številke.

Line	22. aprila 1899:	45, 49, 57, 81, 79
Trst	» » »	14, 3, 83, 41, 71

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznanilo. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo 15. maja tega leta; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po 15. maju objavili v „Slov. Gosp.“)

Hennebergova svila

meter 45 kr. do 14 gld. 65 kr., pristna le tedaj, ako se naroči naravnost v mojih tovarnah; črna, bela in barvana; tkanine, barve in vzorci po najnovejši šegi. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorné zalagatelj) v Zürichu.

Venček cerkvenih pesmi za šolarje

je te dni izšel v VI. popravljenem natisu. Komad velja 10 kr., 50 komadov za 4 gld., 100 komadov 6 gld. 80 kr. **proti predplači.**

Poštnina za komad 2 kr., za 50 in 100 komadov 15 kr.
Naročuje se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Opomba. Pripravlja se tudi izdaja s sekiricami, t. j. spremljevanjem za organiste.

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenega
v Mariboru,

Kokosc. inegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

12

Kako pripravljamo najboljšo kavo?

Kupimo najboljšo vrsto kave, a vzemimo samo polovico navadne mere, drugo polovico nadomestimo z

Vydrovo rženo kavo,

katero najprej dobro razmeljemo, dobro prevremo in potem njej pridodamo navadno zmloto kavo.

Kaj pa dosežemo z Vydrovo kavo? Ne samo, da prištedimo drage zrnate kave, ampak dobimo tudi kavo prav izvrstnega okusa. Prosim poskusite!

Vydrova tovarna za rženo kavo Praga, VIII.

3-3 (Češko kraljestvo.)

Pošilja orig. poštne zavitke svojega izdelka za gl. 2.25 fco.

Priporočam svoje doma izdelane, 4¹/₂ kilo težke, bakrene

vakuum

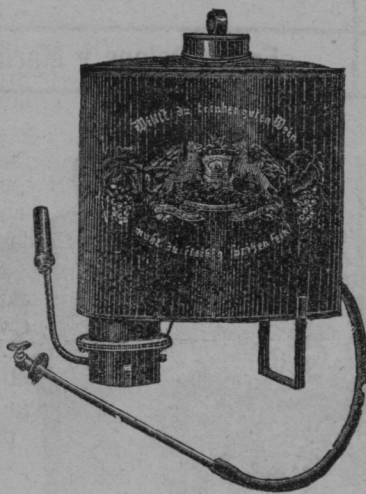
peronospora - brizgalnice,

komad 11 gld. 3000 komadov že v rabi.

Bakrene plošče, cevi, izdelani kotli za žganje in pranje vedno v zalogi.

A. Fiebiger,

kotlar koroške ulice 6,
v MARIBORU.

Novo! koncertne trobente

v postavnem varstvu pod št. 49.987.

Izvrsten inštrument za nemuzikalične, na katero se trobijo vsi mogoči napevi, pesmi, signali, koračnice, plesi. Kovana je iz najboljših medij (mesing). Vsak zna trobiti, ne da bi moral znati note ali se učiti. Glas popolen, če se le rahlo trobi. Enako zanimivo za odraslene, kakor otroke.

Cena s 4 zaklopnici . . . gld. 2.70

„ 8 „ . . . „ 3.60

„ 12 „ . . . „ 5.40

(dobro ponikljana 25 kr. več) všteti pesmarico. Cene so tako nizke, da vsakdo lahko poskusi. Vsak bo zadovoljen, jo bo razširil in priporočal. 9-12

Pošilja se po poštne povzetju.

Karl Schürmann,
Musikwerke,
Haspe in Westfalen.

Cenejšje, kakor pri vsakem mizarju se kupijo pri meni rakve (truge).

Lepo lakirane, močne rakve od 4 gld. naprej. 10-10

Friderik Wolf,

naprava za pokopavanje mrličev.

Tegetthoffove ulice, št. 18 in Blumengasse 10. MARIBOR.

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo zoper kašelj in prsobol. Porabil sem samo edno steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoraj preminol kašelj in prsobol. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in zraven 2 zavitka čaja zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), izvrstno sredstvo zoper kašelj, prsobol, hripo, raduhi in zastarele bolezni, se dobiva vedno sveže v lekarni k „Zrinjskemu“ (H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg, št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka takoj plačanega 75 kr. Zraven trpotčevega soka je dobro rabiti tudi gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj pridene za tovarni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil pri Vas steklenico krepilnih švedskih kapljic. One so meni in mojim znancem ugajale dobro, zato Vas najtopleje zahvalim za to zdravilo. Blagovolite mi za moje znance poslati še 3 steklenice po 80 kr. po poštne povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega travna 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodčnim boleznim, pomagajo k prebavljenju, čistijo krv in krepčajo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse bolezni želodca in črev, pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno znamko, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena edne steklenice krepilnih švedskih kapljic takoj plačanega 80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštne povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj za poštne spremnico in zabojček doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašajo 5 gld. in več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece na trganju in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“, vstala je že tretji dan, pa danes hvala Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za to izvanredno mazilo, ostajam pokoren sluga

Jernej Lisički.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trganje v kosteh, revmatizmu, bolečine v križu, prehlajanje pri prepihu itd. Mazilo jači utrjene žile ter krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, ki nosi na steklenici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega mazila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštne povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj pridene za poštne spremnico in zabojček 20 kr. 28-32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Oznanilo.

C. in kr. vojaška oskrbovalnica v Mariboru proda po dražbi okoli 383 met. centov pšeničnih in 1052 met. centov rženih otrob z drugimi mlinskimi odpadki vred, ali brez tistih, ki znašajo 287 m. centov.

Prodajalo se bode od
6. maja t. l.

naprej do popolne razprodaje cele množice omenjenih otrob vedno vsako soboto kot tržni dan točno ob 9. uri predpoldne in sicer v erarskem skladišču za žito in moko zraven parnega mlina «Styrije,» meljsko predmestje, Kriehuberjeve ulice.

Te zaloge so ravno tam na ogled od 8—11 ure dopoldne in od 1—4 ure popoldne.

Natančnejša pojasnila se blagohotno dajejo v pisarniških prostorih vojaške oskrbovalnice, Eisenstrasse, 16. vsak dan v uradnih urah od 8—12 ure predpoldne, oziroma na željo pismeno.

C. in kr. vojaška oskrbovalnica v Mariboru, 21. aprila 1899.

Spreten, močen, zanesljiv mladenič

se sprejme kot voznik piva in oskrbnik drugih hišnih opravil pri Mariji Strasschill v Ptuj. 1-3

V najem ali prodaj!

Na novo zidana dvonastropna hiša, v kateri se nahaja v prvem nadstropju eno stanovanje s kuhinjo in tri sobe zopet s kuhinjo in dve sobe. Ravno isti prostori v drugem nadstropju. V pritličju dva lokala pripravna za vsakeršno trgovino in trije za skladišče s podstrešjem in vrtom na najbolj živahni ulici v Laškem se proda ali da v najem skupno ali deloma pod ugodnimi pogoji. Hiša je prosta deset let davka. Pojasnila daje iz uljudnosti tajnik občine Marija-Gradec gospod Juro Mersel. 1-3

Autonomna past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1-20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštnim povzetjem. M. Feith, Dunaj, II., Taborstrasse 11/b.

Vsem p. t. kmetovalcem in vrtnarjem priporočam najboljšo vrsto semena od pese ali rone, potem raznovrstna semena trav, zelenjadi in cvetlic. — Ravno tako se dobi pri meni poljski malec (gips), umetalni gnoj, rafija-liče, koreninsko liče in drevesni vosek.

Prodajalnica špicerijskega blaga in semena 10-12
M. Berdajs v Mariboru.

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine **Golitsch** pri **Konjicah**, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naradni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 gl. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gl. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest**, Maribor, Gosposke ulice. 15-50

Zahvala.

Za razne dokaze odkritosrčnega sočutja povodom smrti našega blagega očeta

Ivana Najžera,

posestnika,

kakor za mnogobrojno udeležbo na pogrebu izrekam tem potom v svojem in v imenu svojcev sorodnikom, č. g. kaplanu, gg. učiteljema in vsem drugim, ki so bili prisotni najiskrenejšo zahvalo.

Hum pri Ormoži, dne 19. aprila 1899.

Ivan Najžer,
učitelj.

Franc Dolenc v Mariboru, Poštne ulice 3.

P. n.

Velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam svojo

veliko zalogo suknenege, platnenege in modnega blaga

za možke in ženske obleke, vsake vrste štofov, kamgarnov, pervijenov in toskinov črnih, gladkih in pisanih kašmirjev, najnovejše volne, perkalov in satinov v vseh barvah od najcenejše do najboljše vrste — volnenih in židanih robcev, narejenih belih, pisanih in Jägerjevih srajc, kolirjev, manšet in najnovejših zavratnikov.

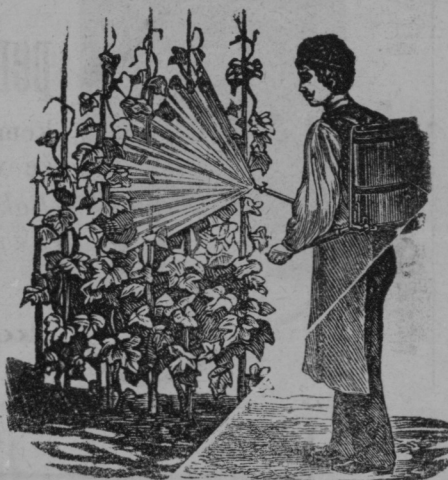
Blago prijemam od prvih in najboljših tovarn, zategadelj sem zmožen vsakemu po najnižjih cenah postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Dolenc.

3-5

Franc Dolenc v Mariboru, Poštne ulice 3.

Znano izvrstne ljutomerske škropilnice

proti peronospori, izvolijo se naročiti naravnost pri **A. Huber-ju v Ljutomeru.**

Cena za eden komad:
s kupreno puto gl. 13.—
z leseno puto „ 9.—
Poštnina za kupreno puto 30 kr.
Te škropilnice se lahko rabijo tudi za škropljenje dreves, če se natakne daljša cev.

Vsako leto večja raba in mnogi dopisi, priznanstva dobrega delovanja, dokazujejo izvrstno rabljivost višje imenovanih škropilnic. 1-3

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„**DUHOVNI VRTEC**“
v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 250 straneh še pouk za sveto birmo in 169 svetih pesmi: velja nevezan s podobo vred 32 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom 85 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo 95 kr.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.
1 kom. velja 6 kr., 10 kom. 55 kr. in 100 kom. 4-50 gl.

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck.

Kolesarji!

Kolesa in vsi deli koles (bicikelnov) kakor vsa potrebna orodja za popraviljanje koles dobivajo se po najnižji ceni pri 2-3

Alozij-u Vršič-u

trgovcu v **Ljutomer-u.**

Kovači pozor!

Kdor želi dobiti najfinejši premog iz Moravskega, kakor tudi koks, naj se oglasi pri 2-3

Alozij-u Vršič-u

trgovcu v

Ljutomer-u.

On ima tudi glavno zalogo vseh vrst **Slatine**, katero prodaja po nizki ceni.

Hiša s sadonosnim vrtom, primeren za belilnico (Bleicherei) se takoj po ceni proda. Povpraša se v **Studencih** pri **Mariboru, št. 12.** 2-2

Služba organista in mežnarja

se takoj odda. **Cerkveno predstojništvo Brezno-Fresen.** 3-3

J. Fras, učitelj pri **Sv. Vidu**, proda dobro ohranjen glasovir po nizkej ceni.

Učenec se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom na **Ptujski gori.** 2-3
Ivan Koletnig.

Služba organista in cerkovnika

se odda s **1. majnikom 1899** pri farni cerkvi **Sv. Martina na Ponikvi.** Prosilci naj se osebno oglasijo pri cerkvenem predstojništvu na **Ponikvi.** 2-3

Išče se pošten, oženjen še mlad mož, kateri bi prevzel hišo z štirimi sobami, shrambo za jestvino, dve kleti, sočivnim in sadnim vrtom, tik okrajne ceste, blizo železnice v vasi s cerkvijo v okraju **Šoštanj.**

To posestvo je združeno z gostilnim obrtom, ter ob enem sposobno zavoljo lepe lege tudi za trgovino. Natančnejši pogoji izvejo se pri gosp. **Ivanu Lipoldu,** trgovcu in posestniku v **Mozirji.** 2-3

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 33-52

Ana Hofbauer, imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v **Ljubljani, Wolfve ulice št. 4.**

Domača tvrdka!